

Høringssvar Riksantikvarens håndverksstrategi

Takk for muligheten til å gi innspill på utkastet til håndverksstrategi.

Kort om oss og vår rolle:

Sparebankstiftelsen DNB er en allmennyttig stiftelse med et todelt formål: å være en langsiktig deleier av banken DNB, og å bruke utbyttet av dette eierskapet til allmennyttige formål. *Håndverksløftet* er del av arbeidet Sparebankstiftelsen DNB gjør på formålsområdet *Nærmiljø og kulturarv*. Satsingen har som formål å bidra til vern og videreutvikling av tradisjonelle håndverksfag, og støtter tiltak som gir barn og unge anledning til å bli kjente med tradisjonshåndverk, og gir unge utøvere mulighet for å utvikle seg. Stiftelsen jobber primært gjennom andre, under mottoet «Vi utløser gode krefter». Det vil si gjennom økonomisk støtte til prosjekter. I tillegg tar stiftelsen egne initiativ på tvers av tildelinger, skaper møteplasser, og bidrar til styrkede nettverk og mer samarbeid om å ta vare på kunnskapen.

Sparebankstiftelsen DNB er ikke en aktør på dette feltet, men en som støtter opp om aktørene - primært gjennom økonomisk prosjektstøtte. Håndverksløftet er en egen satsing i tre år, men stiftelsen ønsker å bidra på feltet på ubestemt tid.

Gjennom stiftelsens arbeid med Håndverksløftet har vi etter hvert opparbeidet oss et stort nettverk av store og små aktører som er opptatt av tradisjonshåndverk. Mange ulike aktører kommer til stiftelsen med sine behov – både de vi kan støtte og de vi ikke kan. Våre innspill er basert på innsiktene de siste årenes arbeid med håndverksfeltet har gitt oss.

Sparebankstiftelsen ønsker først å berømme Riksantikvaren. At behovet for håndverkskompetanse nå løftes gir tiltrenget optimisme og fremtidsstro for mange. Det er viktig i seg selv. Utkastet til strategi gir også inntrykk av godt og grundig arbeid så langt. Vi ser frem til å se en mer konkret handlingsplan etter hvert.

Noen innspill:

- Stiftelsen ser det som svært positivt at strategien skal favne både eksteriør og interiør – altså en relativt stor vifte av fag, slik vi forstår det. Vi opplever at det har vært knyttet mye spenning og engasjement til denne avklaringen.
- Det er i våre øyne riktig og viktig at Riksantikvaren tydelig knytter behovet for håndverkskompetanse til klima og sirkularitet.

- Vi ser det som positivt at utkastet til strategi også nevner ikke-formell opplæring som verdifullt, og at opplæring i regi av aktører utenfor utdanningssektoren som museer, bygnings- og fartøyvernsentre og frivillige organisasjoner anerkjennes som verdifulle bidrag som skal styrkes. Dette utgjør hoveddelen av prosjektene stiftelsen støtter gjennom Håndverksløftet, så her er det opplagte kontaktflater og muligheter for samarbeid fremover. Vi er spent på konkretisering av denne ambisjonen i utkastet.
- Vi erfarer at behovet for en mer praktisk grunnskole er helt i kjernen av utfordringen med rekruttering til yrkesfagene og videre spesialisering vi trenger. I utkastet til strategi snakkes det om utdanning fra videregående opplæring og oppover, men for elever som i minimalt omfang har fått bruke hendene sine tidligere i skoleløpet er ikke dette nødvendigvis et naturlig valg. Av rapporten «Kunst- og kulturfag på vent?» (Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa, 2023) går det frem at kun halvparten av faglærerne i praktisk/estetiske fag i grunnskolen har formell kompetanse i disse fagene. Timeantallet i fagene er også for lavt til at de kan utgjøre fulle lærerstillinger ved alle skoler. Her er det mye å ta tak i, og påtrykk fra Riksantikvaren på utdanningssektoren kan komme godt med.
- Sparebankstiftelsen DNB har bidratt med støtte til mange gode tiltak som bidrar til formidling og kunnskapsoverføring på tradisjonshåndverksfeltet. Det er imidlertid flere savnede tiltak og virkemidler som kunne styrket rekrutteringen som ligger utenfor hva vi kan eller bør gå inn i. Dette fordi stiftelsen ikke støtter bedrifter og enkeltpersoner direkte, og fordi vi skal være forsiktige med å gjøre offentlige kjerneoppgaver og dermed risikere å bli en hvilepute for det offentlige på viktige områder. To tiltak som av disse grunnene er utenfor hva vi kan bidra med er henholdsvis en søkbar ordning for etableringsstøtte til nyutdannede tradisjonshåndverkere, og en styrking av lærlingeordningen. Vårt håp er at Riksantikvarens håndverksstrategi kan bidra direkte eller indirekte til dette.

Lykke til videre med viktig arbeid!

På vegne av Sparebankstiftelsen DNB,

Tuva Løkse

Prosjektleder, Håndverksløftet